

Lífeyrissjóður Rangæinga

Ársreikningur 2020

Lífeyrissjóður Rangæinga
Suðurlandsvegi 3
850 Hella

Kennitala: 660472-0299

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra.....	3
Áritun óháðra endurskoðenda.....	5
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.....	8
Efnahagsreikningur.....	9
Yfirlit um sjóðstreymi.....	10
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	11
Skýringar.....	12
Kennitölur - Fimm ára yfirlit.....	29
Óendurskoðuð yfirlit:	
Ófjárhagslegar upplýsingar.....	31
Fjárfestingarstefna Lífeyrissjóðs Rangæinga 2021 - Útdráttur.....	32
Stjórnarháttayfirlýsing.....	33
Hluthafastefna.....	35
Stefna um ábyrgar fjárfestingar.....	37
Starfskjarastefna.....	38

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Meginstarfsemi sjóðsins

Lífeyrissjóður Rangæinga starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Meginstarfsemi sjóðsins felst í rekstri samtryggingasjóðs. Lífeyrissjóður Rangæinga var stofnaður 12. janúar 1971 og er því á fimmtugasta starfsári sínu.

Sjóðurinn er aðili að "Samkomulagi um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða" sem Landsbankinn hf. hefur umsjón með. Tilgangur þessa samkomulags er að uppfylla ákvæði framangreindra laga um áhættudreifingu hjá sjóðnum og tekur mið af fjölda sjóðfélaga sem þarf að lágmarki vera 800 samkvæmt lögum. Fjöldi sjóðfélaga hjá sjóðnum hefur um nokkurra ára skeið verið hærri en lágmarkið, stjórn hefur þó metið það svo að rétt sé að viðhalda aðild að samkomulaginu. Frá og með 1. júlí 2017 er í gildi heimild til launþega á samningsviði ASÍ og SA um að ráðstafa hluta af iðgjaldi í lífeyrissjóð til öflunar réttinda í séreign, nánar tiltekið tilgreinda séreign til auðkenningar. Lífeyrissjóður Rangæinga er með samstarfssamning við Frjálsa lífeyrissjóðinn um að þjónusta þá sjóðfélaga Lífeyrissjóðs Rangæinga sem kjósa að ráðstafa hluta iðgjalds í tilgreinda séreign.

Starfsemin á árinu

Alls greiddu að meðaltali 1.028 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu. Iðgjöld námu alls um 780,2 milljónum kr. og lækkuðu um 9,3% frá fyrra ári. Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu um 355,6 milljónum kr. og hækkuðu um 13% frá fyrra ári. Lífeyrisþegar voru 835 að meðaltali á árinu og í árslok 2020 áttu 11.193 sjóðfélagar réttindi í sjóðnum. Þóknarir til stjórnar og endurskoðunarnefndar námu 6,7 milljónum kr. á árinu 2020.

Raunávöxtun á eignum lífeyrissjóðsins var 7,08% á árinu samanborið við 7,72% raunávöxtun 2019 og miðað við samræmda matsaðferð. Eignir sjóðsins í erlendri mynt hafa aukist nokkuð á árinu og eru nú 24,27% af heildareignum sjóðsins, en voru 19,36% á árinu 2019. Eftir að gjaldeyrishöftum var aflétt markaði stjórn þá stefnu að auka vægi erlendra eigna í sínu eignasafni með jöfnum skrefum. Hefur þeirri stefnu verið framfylgt á árinu 2020.

Eignasafn sjóðsins stendur traustum fótum. Verðbræfaeign sjóðsins er að mestu í skuldabréfum, að verulegum hluta með ábyrgð ríkisins, í dreifðu safni innlendra og erlendra hlutabréfa og í innlánnum.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun, komi fram í ársreikningnum.

Hrein eign

Hrein eign sjóðsins nam í árslok 2020 16.269 milljónum kr. og hefur hækkað á árinu úr 14.277 milljónum kr. eða um 1.992 milljónir kr.

Fjárhagsleg áhættustjórnun

Lífeyrissjóður Rangæinga er með samning við Arion banka um rekstur og eignastýringu sjóðsins. Rekstur sjóðsins hefur verið nú um átta ára skeið, undir þessum formerkjum. Rekstrarsamningur hefur verið uppfærður reglulega og nú síðast á þessu ári 2020. Enginn starfsmaður var hjá sjóðnum á árinu. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður Arion banka. Arion banki leitast við að annast ávöxtun fjármuna sjóðsins með sem hagkvæmustum hætti og virkri eignastýringu. Stjórn sjóðsins hefur haft eftirlit með ráðstöfun eigna sjóðsins í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar.

Ársreikningurinn er í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Í ársreikningi þessum er miðað við þá meginreglu að eignir sjóðsins skuli metnar á gangvirði. Framsetning upplýsinga í ársreikningnum er sömuleiðis í samræmi við reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Stjórn hefur útbúið stjórnarháttayfirlýsingu fyrir árið 2020 sem er birt hér aftar í ársreikningnum en henni er ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum og uppfylla kröfur í reglum um ársreikninga lífeyrissjóða. Sömuleiðis, í samræmi við lög um ársreikninga, birtir sjóðurinn ófjárhagslegar upplýsingar hér aftar í ársreikningnum. Sömuleiðis eru í ársreikningi hluthafastefna sjóðsins, stefna um ábyrgar fjárfestingar og starfskjarastefna sjóðsins.

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Áhrif COVID-19, atburðir eftir reikningsskiladag

Á fyrsta ársfjórðungi 2020 hófst útbreiðsla kórónuveirunnar COVID-19. Hefur hún geisað um heiminn og haft veruleg samfélags- og efnahagsleg áhrif í för með sér. Stjórnvöld og Seðlabanki Íslands hafa gripið til umfangsmikilla aðgerða til að bregðast við efnahagsáhrifum vegna COVID-19 með það að leiðarljósi að verja grunnstoðir samfélagsins og vernda afkomu fólks og fyrirtækja. Lífeyriskerfið er hér eigi undanskilið og voru lífeyrissjóðir landsins fljótir að leggja hönd á plóg. Seðlabanki Íslands hvatti, í byrjun mars, lífeyrissjóði til að halda að sér höndum varðandi gjaldeyriskaup í þrjá mánuði. Seðlabankinn endurtók síðan leikinn í júní mánuði og þá aftur til þriggja mánaða. Mikil samstaða var á meðal lífeyrissjóða um að verða við þessari hvatningu þessi umræddu tvö tímabil.

Sveiflur einkenndu þróun eignaverðs á fjármálamörkuðum á fyrsta ársfjórðungi eftir því sem fjárfestar hafa keppt við að meta efnahagsleg áhrif COVID-19. Markaðir hafa þó almennt haldið vel sjó á árinu og ávöxtun almennt með ágætum. Hvað varðar atvinnulífið þá er það helst ferðaþjónustan, og aðilar henni tengdir, sem hafa orðið fyrir verulegum áhrifum af völdum Covid. Mun minni umsvif í ferðaþjónustu hefur haft áhrif á sjóðinn, iðgjöld ársins eru lægri og virkir sjóðfélagar eru færri en á árinu 2019. Atvinnuleysi er víða töluvert og horfur eru á að svo verði áfram um nokkurt skeið.

Nú í byrjun árs 2021 er enn nokkur óvissa. Smit eru að berast til landsins af og til og brugðist er við með aðgerðum af hálfu sóttvarnaryfirvalda. Bólusetning hófst á árinu en afgangið bóluefna frá framleiðendum hefur gengið hægar en ætlað var. Það er þó vonast eftir að bólusetningu ljúki innanlands amk. síðla sumars. Erfitt er að leggja mat á bein og óbein áhrif kórónuveirunnar eins og staðan er. Búast má við að áhrifin komi betur í ljós síðla árs eða á næsta ári.

Þrátt fyrir Covid má segja að almenn starfsemi sjóðsins hafi gengið vel. Fundahöld stjórnar og fulltrúaráðs hafa gengið vel með aðstoð fjarfundabúnaðar. Þjónusta við viðskiptavini sjóðsins hefur verið tiltölulega órófin á tímabilinu og með hefðbundnu sniði.

Tryggingafræðileg athugun á stöðu Lífeyrissjóðs Rangæinga í lok árs 2020 hefur verið unnin að beiðni sjóðsins og í samræmi við ákvæði samþykka sjóðsins og ákvæði reglugerðar þar um. Forsendur eru óbreyttar frá fyrra ári. Niðurstaða athugunarinnar er að heildareignir sjóðsins eru umfram skuldbindingar sem nemur 0,4%. Um er að ræða svipaða niðurstöðu og var vegna ársins 2019.

Stjórn Lífeyrissjóðs Rangæinga vill áréttta mikilvægi áhættudreifingar sem er grunnþáttur í eignasöfnum þar sem fjárfestingartími er langur. Lífeyrissparnaður er í eðli sínu langtíma sparnaður og getur ávöxtun verið sveiflukennd þegar til skemmri tíma er litið en þegar horft er til lengri tíma jafnast sveiflurnar að miklu leyti út.

Ársreikningur Lífeyrissjóðs Rangæinga fyrir árið 2020 er rafrænt undirritaður af stjórn sjóðsins og framkvæmdastjóra.

Hellu, 27. apríl 2021

Stjórn

Eydís Þ. Indriðadóttir, stjórnarformaður
Guðrún Elín Pálsdóttir
Heimir Hafsteinsson
Óskar Pálsson

Framkvæmdastjóri

Þröstur Sigurðsson

ÁRITUN ÓHÁÐRA ENDURSKOÐENDA

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs Rangæinga

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs Rangæinga fyrir árið 2020. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu og skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign lífeyrissjóðsins á árinu 2020, efnahag hans 31. desember 2020 og breytingu á handbæru fé á árinu 2020 í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álit okkar er í samræmi við þær upplýsingar sem koma fram í endurskoðunarskýrslu okkar til endurskoðunarnefndar í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014..

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Lífeyrissjóði Rangæinga í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur sem og aðrar siðareglur sem eru viðeigandi við endurskoðun á Íslandi, og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra reglna. Þar með talið, í samræmi við okkar bestu þekkingu, höfum við ekki veitt Lífeyrissjóði Rangæinga óheimilaða þjónustu sem um getur í 1. mgr. 5. gr reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins árið 2020. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináherslur við endurskoðun

Hvernig við endurskoðuðum megináherslur

Megináherslur við endurskoðun	Hvernig við endurskoðuðum megináherslur
<p>Tryggingafræðileg staða</p> <p>Vísað er í yfirlit um tryggingafræðilega stöðu á bls. 11 og skýringu nr. 9.1 á bls. 22 um lífeyrisskuldbindingar.</p> <p>Tryggingafræðileg staða í árslok er jákvæð um 0,4% og eru eignir sjóðsins 111,7 millj. kr. hærrí en heildarskuldbinding í árslok.</p> <p>Tryggingafræðileg staða segir til um getu sjóðsins til að standa við lífeyrisskuldbindingar sínar. Tryggingafræðileg staða sjóðsins felst í að reikna annars vegar áfallnar skuldbindingar miðað við áunninn rétt sjóðfélaga og hins vegar heildarskuldbindingar miðað við að virkir sjóðfélagar greiði áfram til sjóðsins þar til þeir hefja töku lífeyris. Útreikningurinn er framkvæmdur af óháðum tryggingarstærðfræðingi og byggir að stórum hluta á matskenndum forsendum.</p> <p>Þar sem um er að ræða verulegan matskenndan lið teljum við tryggingafræðilega stöðu vera megináherslu við endurskoðun okkar.</p>	<p>Við endurskoðun á tryggingafræðilegri stöðu höfum við farið yfir það innra eftirlit sem er til staðar hjá sjóðnum við yfirferð og mat á tryggingafræðilegri stöðu.</p> <p>Við höfum farið yfir faglega hæfni og fengið staðfestingu á óháðri tryggingastærðfræðings sem framkvæmdi útreikninginn á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins.</p> <p>Við lögðum mat á aðferðafræðina og þær forsendur sem liggja til grundvallar á útreikningi á tryggingafræðilegri stöðu og hvort aðferðin breyttist milli ára. Upplýsingarnar voru raktar til undirliggjandi gagna og greiningaraðgerðir gerðar á stöðu sjóðsins á milli ára.</p> <p>Við höfum farið yfir hvort yfirlit og skýringar um tryggingafræðilega stöðu séu í samræmi við útreikning sjóðsins, lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.</p>

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar, ófjárhagslegar upplýsingar, fjárfestingarstefnu, stjórnarháttayfirlýsingu, hluthafastefnu, stefnu um ábyrgar fjárfestingar og starfskjarastefnu.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

ÁRITUN ÓHÁÐRA ENDURSKOÐENDA

Aðrar upplýsingar, frh.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum sem við fengum fyrir áritunardag ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrgir fyrir því að meta rekstrarhæfi Lífeyrissjóðs Rangæinga. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanleg vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

ÁRITUN ÓHÁÐRA ENDURSKOÐENDA

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins, frh.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem við eigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar. Deloitte hefur staðfest skriflega við endurskoðunarnefndina að við erum óháð Lífeyrissjóði Rangæinga. Deloitte hefur veitt Lífeyrissjóði Rangæinga óverulega heimilaða þjónustu til viðbótar við lögbundnu endurskoðunina.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Deloitte var kjörið endurskoðandi Lífeyrissjóðs Rangæinga á aðalfundi félagsins þann 13. maí 2020. Deloitte hefur verið endurskoðandi Lífeyrissjóðs Rangæinga síðan á aðalfundi félagsins árið 2014.

Ársreikningur Lífeyrissjóðs Rangæinga fyrir árið 2020 er rafrænt undirritaður af endurskoðendum.

Kópavogi, 27. apríl 2021

Deloitte ehf.

Pálína Árnadóttir
endurskoðandi

Jóhann Óskar Haraldsson
endurskoðandi

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS ÁRIÐ 2020

	Skýr.	2020	2019
Iðgjöld	1.4;2		
Iðgjöld sjóðfélaga		194.465	216.259
Iðgjöld launagreiðenda		551.753	610.892
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(2.142)	(1.912)
		<u>744.076</u>	<u>825.239</u>
Sérstök aukaframlög	2.1	36.166	34.822
		<u>780.242</u>	<u>860.061</u>
Lífeyrir	1.5;3		
Heildarfjárhæð lífeyris	3.1	355.039	318.527
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	3.2	4.407	5.255
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	3.3	513	919
Tryggingakostnaður	3.4	(4.311)	(8.936)
		<u>355.648</u>	<u>315.765</u>
Hreinar fjárfestingartekjur	1.6;4		
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.1-2	887.011	791.418
Hreinar tekjur af skuldabréfum	4.3-4	717.168	600.179
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		10.551	12.741
Aðrar fjárfestingartekjur:			
Vaxtatekjur af handbæru fé		40.517	18.493
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		2.324	3.158
Ýmsar fjárfestingartekjur		77	0
Fjárfestingargjöld	4.5-7	(51.759)	(47.195)
		<u>1.605.889</u>	<u>1.378.794</u>
Rekstrarkostnaður	1.7;5		
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	5.1	38.479	36.741
		<u>38.479</u>	<u>36.741</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		1.992.004	1.886.349
Hrein eign frá fyrra ári		<u>14.276.543</u>	<u>12.390.194</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>16.268.547</u>	<u>14.276.543</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2020

	Skýr.	31.12.2020	31.12.2019
Eignir			
Fjárfestingar	1.8;6		
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	6.1	6.239.414	4.902.506
Skuldabréf	6.2	9.452.465	8.590.924
Bundnar bankainnstæður		257.830	292.960
		<u>15.949.709</u>	<u>13.786.390</u>
Kröfur	1.9;7		
Kröfur á launagreiðendur	7.1	85.284	100.267
Fyrirframgreiddur kostnaður og áunnar tekjur	7.1	20.042	25.194
Aðrar kröfur	7.1	5.953	0
		<u>111.279</u>	<u>125.461</u>
Ýmsar eignir	1.10;8		
Varanlegir rekstrarfjármunir	8.1	144	144
		<u>144</u>	<u>144</u>
Handbært fé	1.11		
Handbært fé		221.764	399.173
		<u>221.764</u>	<u>399.173</u>
Eignir samtals		<u>16.282.896</u>	<u>14.311.168</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir	1.12		
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur		14.349	34.625
		<u>14.349</u>	<u>34.625</u>
Skuldir samtals		<u>14.349</u>	<u>34.625</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		16.268.547	14.276.543
		<u>16.268.547</u>	<u>14.276.543</u>
Skuldbindingar utan efnahags	9.5		
Fjárhagsleg áhættuskýring	1.14;10		

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI ÁRIÐ 2020

	Skýr.	2020	2019
Inngreiðslur			
Lögjöld		780.458	863.980
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		2.206	6.037
Aðrar inngreiðslur		10.628	12.741
		<u>793.292</u>	<u>882.758</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		349.503	327.498
Rekstrarkostnaður		42.653	37.671
Aðrar útgreiðslur		51.789	47.225
		<u>443.945</u>	<u>412.394</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		<u>349.347</u>	<u>470.364</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		22.478	33.152
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(1.516.454)	(1.437.868)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		1.044.080	865.315
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		593.308	594.720
Keypt skuldabréf		(1.573.398)	(1.426.946)
Seld skuldabréf		829.764	684.696
Ný bundin innlán		35.130	(12.741)
		<u>(565.092)</u>	<u>(699.672)</u>
Hækkun/(lækkun) á handbæru fé		(215.745)	(229.308)
Gengismunur af handbæru fé		38.336	12.486
Handbært fé í upphafi árs		399.173	615.995
Handbært fé í lok árs		<u>221.764</u>	<u>399.173</u>

YFIRLIT UM TRYGGINGAFRÆÐILEGA STÖÐU SAMTRYGGINGARDEILDAR 31. DESEMBER 2020

Skýr	31.12.2020		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
9.1			
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	16.268.547		16.268.547
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(1.564.198)		(1.564.198)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	(279.181)		(279.181)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	0	0	0
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	(635.328)	(1.157.157)	(1.792.485)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	12.961.620	12.961.620
Eignir samtals	13.789.840	11.804.463	25.594.303
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	11.334.452	9.242.555	20.577.007
Örorkulífeyrir	1.757.067	2.075.589	3.832.656
Makalífeyrir	524.641	399.154	923.795
Barnalífeyrir	10.004	139.121	149.125
Skuldbindingar samtals	13.626.164	11.856.419	25.482.583
Eignir umfram skuldbindingar	163.676	(51.956)	111.720
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	1,2%	(0,4%)	0,4%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	0,3%	0,2%	0,3%

Skýr	31.12.2019		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	14.276.543	0	14.276.543
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(1.096.574)	0	(1.096.574)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	(116.669)	0	(116.669)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	0	0	0
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	(562.513)	(1.228.541)	(1.791.054)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	14.240.484	14.240.484
Eignir samtals	12.500.787	13.011.943	25.512.730
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	10.401.326	10.104.276	20.505.602
Örorkulífeyrir	1.575.083	2.316.262	3.891.345
Makalífeyrir	478.292	405.348	883.640
Barnalífeyrir	9.376	155.442	164.818
Skuldbindingar samtals	12.464.077	12.981.328	25.445.405
Skuldbindingar umfram eignir	36.710	30.615	67.325
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	0,3%	0,2%	0,3%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	(2,6%)	(1,0%)	(1,8%)

1. REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

1.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og Reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum, sem í meginatriðum eru þær sömu og á síðasta ári.

1.2 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í þúsundum íslenskra króna, sem er bæði starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins.

1.3 Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því ári sem þær eiga sér stað.

1.4 Iðgjöld

Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda eru bókfærð þegar þau skapa kröfu á sjóðinn. Ógreidd iðgjöld í lok uppgjörsársins eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er fært undir liðinn sérstök aukaframlög.

1.5 Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri. Auk þess fellur hér undir beinn kostnaður vegna örorkulífeyrisúrskurða og gjalds til starfsendurhæfingarsjóðs.

1.6 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádragnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður á Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris sem og áfallinn gengismunur á eignir í lok árs.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Undir hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og sölutap svo og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum og sjóðum, bæði vegna breytinga á gangvirði bréfanna og gengi gjaldmiðla.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádragnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga, annarra en gjalda sem skýrt er frá í skýringu nr. 4.5 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð, ef við á, varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

c) Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færðar þóknar til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins í samræmi við rekstrarsamning þar um. Laun starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýsluþóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi.

1.7 Rekstrarkostnaður

Undir þennan lið fellur allur kostnaður vegna reksturs sjóðsins, annar en þóknar til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins sem færður er meðal fjárfestingargjalda. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

1.8 Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar í skilningi laga. Fjárfestingar sjóðsins samstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og fjárfestingu í íbúðarhúsnæði.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og yfirfara þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

SKÝRINGAR

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerðingarnar eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur.

Gangvirði fjármálagerðinga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í lok árs, en gangvirði annarra fjárfestinga í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 6.5. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem metin eru á gangvirði og útlán. Í skýringu nr. 6.4 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa á reikningsskiladegi.

e) Bundnar bankainnstæður

Undir bundnar bankainnstæður eru þau innlán sem bundin eru til lengri tíma en þriggja mánaða.

1.9 Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu og fært í afskriftarreikning samkvæmt niðurstöðu slíks mats. Varúðarniðurfærslan er færð til lækkunar á viðkomandi lið í efnahagsreikningi og gjaldfærð undir önnur gjöld í yfirliti um breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

1.10 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Varanlegir rekstrarfjármunir samanstanda af skrifstofuáhöldum og tölvubúnaði. Afskriftir skrifstofuáhalda og tölvubúnaðar eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af stofnverði uns hrakvirði er náð.

1.11 Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess er fært í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

1.12 Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að sjóðurinn verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna liðins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

1.13 Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á reikningsskiladegi. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna.

Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015 kveða á um að eignir og skuldir í erlendri mynt skulu umreiknaðar á opinberu gengi sem Seðlabanki Íslands auglýsir, kaupgengi fyrir eignir og sölugengi fyrir skuldir sbr. 32. reglnanna. Sú breyting tók gildi þann 1. apríl 2020 að Seðlabanki Íslands birtir aðeins miðgengi gjaldmiðla. Með hliðsjón af því eru eignir og skuldir lífeyrissjóða í erlendri mynt því umreiknaðar miðað við miðgengi Seðlabanka Íslands frá 1. apríl sl.

Meðalgengi Seðlabanka Íslands og gengi í lok tímabilsins var eftirfarandi:

	Mynt	Meðalgengi		Lokagengi	
		2020	2019	31.12.2020	31.12.2019
Evra.....	EUR	154,52	136,92	156,10	135,45
Bandaríkjadollar.....	USD	135,27	122,35	127,21	120,81
Dönsk króna.....	DKK	20,73	18,34	20,98	18,13
Norsk króna.....	NOK	14,42	13,89	14,93	13,73
Breskt pund.....	GBP	173,59	156,11	173,55	159,03

SKÝRINGAR

1.14 Áhættustjórnun

Lífeyrissjóður Rangæinga hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttað. Engir framvirkir gjaldeyris skiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru í gildi hjá sjóðnum. Nánari grein er gerð fyrir áhættustýringu sjóðsins í skýringu nr. 10.

2. IÐGJÖLD

2.1 Sérstök aukaframlög

	2020	2019
Fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði	36.166	34.822
	<u>36.166</u>	<u>34.822</u>

3. LÍFEYRIR

3.1 Lífeyrir

	2020	2019
Ellilífeyrir	267.238	241.473
Örorkulífeyrir	69.608	61.996
Makalífeyrir	15.345	12.354
Barnalífeyrir	2.848	2.704
	<u>355.039</u>	<u>318.527</u>
Uppgjör samkvæmt örorkusamkomulagi lífeyrissjóða	(4.311)	(8.936)
	<u>350.728</u>	<u>309.591</u>

3.2 VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður

	2020	2019
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	4.407	5.255

Samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða skulu lífeyrissjóðir inna af hendi sérstakt gjald til starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur greiða 0,10% af iðgjaldsstofni til starfsendurhæfingarsjóðs.

3.3 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2020	2019
Aðkeypt þjónusta vegna örorkumats	513	919

3.4 Tryggingakostnaður

Sjóðurinn er aðili að samkomulagi sem Íslenski lífeyrissjóðurinn, Eftirlaunasjóður FÍA, Lífeyrissjóður Rangæinga og Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands gerðu sín á milli í desember 2006 um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða.

	2020	2019
(Tekjufært)/gjaldfært vegna örorkusamkomulags lífeyrissjóða	(4.311)	(8.936)

4. HREINAR FJÁRFESTINGARTEKJUR

4.1 Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

	2020	2019
Gangvirðismunur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	707.110	723.661
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	157.422	34.605
Arður af hlutabréfum	15.307	26.218
Endurgreidd umsýsla sjóða	7.172	6.934
	<u>887.011</u>	<u>791.418</u>

SKÝRINGAR

4.2 Hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðaðar niður á 20 stærstu fjárfestingar

Gangvirðismunur af eignarhlutum í félögum og sjóðum skipt niður á 20 stærstu fjárfestingar í stærðarröð. Miðað er við meðalstöðu eigna í upphafi og lok uppgjörsársins.

	2020	2019
SSgA World IDX EQ-I -EUR	67.906	124.798
Stefnir - ÍS 15	76.614	99.847
Stefnir - Ríkisverðbréfasjóður langur	32.617	38.998
SSgA World IDX EQ-I -USD	57.345	65.583
JPMorgan Liq Funds - EUR Liquidity Fund	(1.974)	(313)
Stefnir - ÍS 5	24.518	49.007
Capital Group New Perspective Fund - LUX (USD)	91.429	32.659
Wellington Global Equity Research A	42.262	33.891
Katla Fund Global Value	10.456	41.418
Arion banki hf.	16.214	11.432
Stefnir - Sparifjár sjóður	2.478	5.721
Marel hf.	28.014	49.234
Reitir fasteignafélag hf	6.585	(650)
Stryx World Growth USD I	30.634	19.610
Pimco GIS Income Fund (USD)	8.986	5.817
JPMorgan Funds - Global Bond Opportunities Fund	8.903	6.027
Fidelity Funds - Inst Emerging Markets Eq USD	22.178	11.405
JPMorgan Liquidity Funds - USD Liquidity Fund	237	3.717
ST1	5.325	4.598
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.	5.395	62
Önnur félög og sjóðir	170.988	120.800
	<u>707.110</u>	<u>723.661</u>

4.3 Hreinar tekjur af skuldabréfum

Öll skuldabréf sjóðsins eru metin á gangvirði.

	Gangvirðis- munur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2020	Samtals 2019
Skuldabréf með ríkisábyrgð	270.975	15.731	0	286.706	310.205
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	220.556	0	0	220.556	159.974
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	41.516	0	0	41.516	29.758
Önnur verðbréf	160.914	7.476	0	168.390	100.242
	<u>693.961</u>	<u>23.207</u>	<u>0</u>	<u>717.168</u>	<u>600.179</u>

4.4 Breyting á niðurfærslu

Engin breyting er á varúðarniðurfærslu og endanlegum afskriftum í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris vegna ársins 2020. Sama á við um samanburðarárið 2019.

Aðferð við útreikning niðurfærslu verðbréfaeignar tekur mið af sértækri niðurfærslu eigna með tapsáhættu.

SKÝRINGAR

4.5 Fjárfestingargjöld

	Bein fjárf.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2020					
Innlendir verðbréfasjóðir		23.026	23.026	2.808.077	0,8%
Innlendir fjárfestingarsjóðir		8.533	8.533	690.226	1,2%
Aðrir innlendir sérhæfðir sjóðir		13.598	13.598	578.298	2,4%
Erlendir verðbréfasjóðir		15.186	15.186	2.875.692	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu		905	905	21.351	4,2%
Vörslubóknun	4.449		4.449		
Umsýslubóknun	46.172		46.172		
Miðlunarbóknarir	857		857		
Önnur fjárfestingargjöld	281		281		
	51.759	61.248	113.007	6.973.644	

	Bein fjárf.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2019					
Innlendir verðbréfasjóðir		4.502	4.502	553.716	0,8%
Innlendir fjárfestingarsjóðir		8.515	8.515	736.434	1,2%
Aðrir innlendir sérhæfðir sjóðir		9.542	9.542	559.506	1,7%
Erlendir verðbréfasjóðir		10.003	10.003	1.819.107	0,5%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu		0	0	0	0,0%
Vörslubóknun	3.713		3.713		
Umsýslubóknun	42.102		42.102		
Miðlunarbóknarir	1.173		1.173		
Önnur fjárfestingargjöld	207		207		
	47.195	32.562	79.757	3.668.763	

4.6 Þóknun til rekstraraðila

Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins á árinu 2020 nam 66,0 milljónum kr. og er hún í samræmi við rekstrarsamning þar um. Umsýslubóknun nam 61,6 milljónum kr. eða 0,40% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins og vörslubóknun 4,4 milljónum kr. Umsýslubóknunin er gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda 46,2 milljón kr. og meðal rekstrarkostnaðar 15,4 milljónir kr. Vörslubóknunin er að fullu gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda. Laun starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýslubóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi. Önnur fjárfestingargjöld voru 1,1 milljón kr. og fjárfestingargjöld alls 51,8 milljónir kr. Annar rekstrarkostnaður sjóðsins var 23,1 milljón kr. og rekstrarkostnaður alls 38,5 milljónir kr.

Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins á árinu 2019 nam 59,9 milljónum kr. og er hún í samræmi við rekstrarsamning þar um. Umsýslubóknun nam 56,2 milljónum kr. eða 0,42% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins og vörslubóknun 3,7 milljónum kr. Umsýslubóknunin er gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda 42,1 milljón kr. og meðal rekstrarkostnaðar 14,0 milljónir kr. Vörslubóknunin er að fullu gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda. Laun starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýslubóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi. Önnur fjárfestingargjöld voru 1,4 milljónir kr. og fjárfestingargjöld alls 47,2 milljónir kr. Annar rekstrarkostnaður sjóðsins var 22,7 milljónir kr. og rekstrarkostnaður alls 36,7 milljónir kr.

SKÝRINGAR

4.7 Áætluð umsýslubókun sjóða sem Lífeyrissjóður Rangæinga hefur fjárfest í

Við mat á áætluðum kostnaði sjóða sem fjárfest hefur verið í á árinu 2020 er tekið tillit til umsýslukostnaðar hjá annars vegar verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum og hins vegar hjá öðrum sérhæfðum sjóðum. Áætlaður kostnaður sjóðanna er viðvarandi gjöld þeirra að teknu tilliti til afsláttar. Viðvarandi gjöld sjóðanna eru innifalin í hreinum tekjum (gjöldum) af eignarhlutum í félögum og sjóðum meðal hreinna fjárfestingartekna og afslátturinn sem lífeyrissjóðurinn fær er tekjufærður undir sama lið. Einnig er ávöxtun sem fyrr birt að frádregnum þessum kostnaði. Við mat á hlutdeild lífeyrissjóðsins í kostnaði er miðað við meðalstöðu ársins í viðkomandi sjóði. Meðalstaðan er reiknuð miðað við eign lífeyrissjóðsins í lok hvers ársfjórðungs.

5. REKSTRARKOSTNAÐUR

5.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

	2020	2019
Umsýslubókun til Arion banka hf.	15.391	14.034
Laun og launatengd gjöld	7.868	7.544
Áhættustjóri	2.145	2.058
Tryggingastærðfræðingur	1.540	2.159
Lögfræðikostnaður	200	290
Endurskoðun	3.387	2.756
Eftirlitsgjald FME og gjald til umboðsmanns skuldara	4.881	4.869
Húsnæðiskostnaður	0	34
Annar rekstrarkostnaður	3.067	2.997
	38.479	36.741

5.2 Heildarlaun, hlunnindi og þóknar til stjórnar og endurskoðunarnefndar

	2020	2019
Eydís Þorbjörg Indriáadóttir, formaður stjórnar	1.559	1.202
Guðrún Elín Pálsdóttir, varaformaður stjórnar	1.281	1.058
Heimir Hafsteinsson, stjórnarmaður	1.387	1.489
Óskar Pálsson, stjórnarmaður og fulltrúi í endurskoðunarnefnd	1.549	1.774
Drífa Hjartardóttir, varamaður í stjórn	181	0
Pétur Magnússon, varamaður í stjórn	90	0
Árni Þorgilsson, fulltrúi í endurskoðunarnefnd	278	383
Guðmundur Einarsson, fulltrúi í endurskoðunarnefnd	278	464
Margrét Jóna Ísólfsdóttir, fulltrúi í launanefnd	47	0
	6.650	6.370

5.3 Þóknar til endurskoðenda

	2020	2019
Endurskoðun og önnur staðfestingarvinna	3.191	2.632
Önnur þjónusta	195	124
	3.387	2.756

5.4 Þóknar til tryggingastærðfræðings

	2020	2019
Útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu	941	941
Önnur þjónusta	599	1.492
	1.540	2.433

Innri úttekt á sjóðnum var framkvæmd af innri endurskoðun Arion banka hf., þóknun til innri endurskoðunar er hluti af umsýslukostnaði sem er greidd til Arion banka hf. samkvæmt samningi.

SKÝRINGAR

6. FJÁRFESTINGAR

6.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum

	31.12.2020			31.12.2019		
	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð
Skráð innlend hlutabréf						
Arion banki hf.	163.137	0,09%	135.853	116.536		105.316
Hagar hf.	10.599	0,01%	9.263	7.724	0,01%	9.263
Iceland Seafood International hf.	52.777	0,16%	30.515	41.594	0,16%	30.515
Kvika banki hf.	19.764	0,05%	10.322	14.389	0,07%	12.289
Marel hf.	126.869	0,02%	44.931	98.854	0,02%	44.931
Festi hf.	1.380	0,00%	1.014	1.036	0,00%	1.014
Reginn hf.	50.879	0,12%	51.973	45.851	0,11%	49.348
Reitir fasteignafélag hf.	121.473	0,22%	92.215	94.737	0,19%	72.044
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	82.358	0,23%	48.889	67.531	0,26%	58.631
Skeljungur hf.	38.351	0,22%	28.411	35.273	0,20%	28.411
Vátryggingafélag Íslands	41.750	0,15%	29.272	30.495	0,14%	29.135
	709.337		482.658	554.020		440.898
Óskráð innlend hlutabréf						
ACF III slhf.	9.103	0,28%	9.103	0	0,00%	0
Alda Credit Fund II slhf.	9.488	0,55%	8.000	8.904	0,55%	8.000
Bakkastakkur slhf.	139	0,49%	13.936	139	0,52%	13.936
HSV eignarhaldsfélag slhf.	67.250	0,86%	21.335	70.679	0,80%	29.621
Eignarh.fél Lífeyrissj. um verðbréfabæing ehf.	18	0,24%	18	18	0,24%	18
Eignarhaldsfélag Suðurlands hf.	7.500	2,75%	7.500	7.500	2,75%	7.500
FSÍ Framtakssjóður Íslands GP ehf.	42	0,59%	42	42	0,59%	42
FSÍ Framtakssjóður Íslands slhf.	1.012	0,62%	4.664	16.471	0,58%	68.026
Glitnir HoldCo ehf. A-hlutir	1	0,00%	1	1	0,00%	1
Horn III slhf.	30.861	0,50%	50.900	34.256	0,50%	50.900
Innviðir fjárfestingar slhf.	22.312	0,73%	22.995	26.854	0,90%	28.465
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf.	3.013	0,46%	1.855	2.777	0,46%	1.622
Reiknistofa lífeyrissjóða	718	0,51%	718	718	0,51%	718
SF VI slhf.	21.444	0,43%	28.975	18.795	0,43%	27.106
SÍA III GP hf.	14	0,39%	16	14	0,39%	16
SÍA III slhf.	35.294	0,39%	32.036	29.665	0,39%	28.649
Suðurlandsvegur 1-3 hf.	68.025	11,71%	68.025	68.025	11,71%	68.025
TFII slhf.	49.960	1,62%	40.000	31.226	1,20%	29.683
Veðskuld II slhf.	1.853	0,43%	17	18	0,43%	17
	328.047		310.136	316.102		362.345
Hlutabréf samtals	1.037.384		792.794	870.122		803.243

SKÝRINGAR

6.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum, frh.

	31.12.2020			31.12.2019		
	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð
Innlend hlutdeildarskírteini						
Akta HL1-Hlutdeildarskírteini	26.373	0,71%	14.000	13.875	0,86%	14.000
Alþjóða Fasteignasjóðurinn	1.870	0,88%	3.080	2.403	0,88%	4.328
Athafnasjóðurinn I	1.068	0,30%	223	929	0,30%	223
GAMMA: Iceland Fixed						
Income Fund	59.034	0,33%	34.000	44.986	0,31%	34.000
Fagfjárf.sjóður TRF	23.210	0,45%	19.921	17.953	0,40%	19.921
Stefnir - Ríkisverðbréfasjóður						
Langur	554.129	5,07%	354.945	541.513	4,54%	367.737
Stefnir - ÍS 15	670.632	2,88%	395.837	615.019	3,02%	406.678
Stefnir - ÍS 5	264.755	2,11%	220.628	245.240	2,13%	224.500
Stefnir - Lausafjársgjóður	0	0,00%	0	15.976	0,10%	15.806
Stefnir - Sparifjársgjóður	81.311	0,64%	81.169	167.814	1,35%	164.733
ST1	89.430	1,24%	70.930	84.105	1,24%	70.930
Veðskuldabréfasjóður II	7.799	0,75%	7.799	0	0,00%	0
	<u>1.779.611</u>		<u>1.202.532</u>	<u>1.749.813</u>		<u>1.322.858</u>
Erlend hlutdeildarskírteini						
Ashmore E.M Frontier						
EQ-Z2AU (USD)	25.196	0,22%	24.402	24.927	0,13%	24.402
Capital Group New Perspective						
Fund - LUX (USD)	293.384	0,02%	188.712	176.865	0,03%	144.761
DNB Fund						
- High Yield inst A (NOK)	41.065	0,08%	38.335	30.605	0,06%	32.055
- Private Equity VII (IS) AS	7.922	0,46%	7.812	0	0,00%	0
Fidelity Funds - Inst Emerging						
Markets Eq USD	119.429	0,10%	85.931	58.846	0,07%	46.446
iShares MSCI World -ETF	23.566	0,02%	18.509	0	0,00%	0
iShares III PLC - iShares MSCI ACC	62.076	0,00%	48.586	0	0,00%	0
JPMorgan Funds						
- Global Bond Opportunities Fund	107.045	0,01%	87.851	85.593	0,01%	77.488
JPMorgan Liquidity Funds						
- U.S. Dollar Liq F	124.686	0,01%	130.684	50.927	0,00%	44.779
- EUR Liq Fund	382.731	0,18%	371.944	180.449	0,14%	182.437
Katla Fund Global Value	214.990	0,70%	104.816	182.641	0,61%	104.816
Montanaro European Smaller						
Companies Fund	52.878	0,08%	30.492	41.689	0,06%	30.492
Obligo Global Infrastruktur II AS	46.497	0,98%	48.939	0	0,00%	0
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.	127.166	0,03%	110.955	38.530	0,01%	38.582
Pimco Gis Euro Credit Inc- Acc	120.715	0,07%	113.911	0	0,00%	0
Pimco GIS Income Fund (USD)	109.829	0,00%	90.035	85.610	0,00%	76.069
SSgA World IDX EQ-I -EUR	816.242	0,12%	521.845	671.443	0,09%	524.767
SSgA World IDX EQ-I -USD	299.590	0,04%	166.746	302.642	0,05%	202.991
Seilern World Growth - USD	122.556	0,06%	60.389	91.499	0,07%	60.389
Wellington Global Equity						
Research A	224.389	0,48%	132.731	180.404	0,39%	132.731
Wellington Global Property						
Portfolio	22.745	0,88%	23.348	0	0,00%	0
Wellington Global Quality						
Growth fund (USD)	77.722	0,01%	54.186	79.901	0,01%	65.983
	<u>3.422.419</u>		<u>2.461.159</u>	<u>2.282.571</u>		<u>1.789.190</u>
Hlutdeildarskírteini samtals	<u>5.202.030</u>		<u>3.663.691</u>	<u>4.032.384</u>		<u>3.112.048</u>
Eignarhlutir og sjóðir samtals	<u>6.239.414</u>		<u>4.456.485</u>	<u>4.902.506</u>		<u>3.915.291</u>

SKÝRINGAR

6.2 Skuldabréf á gangvirði

	31.12.2020	31.12.2019
Skuldabréf með ríkisábyrgð	3.901.648	4.181.291
Skuldabréf með ábyrgð fjármálafyrirtækja	2.300.092	2.262.042
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	586.785	460.024
Önnur verðbréf	2.663.940	1.687.567
	<u>9.452.465</u>	<u>8.590.924</u>

6.3 Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:	31.12.2020	31.12.2019
ISK	12.078.892	11.117.529
EUR	1.827.794	1.117.155
USD	1.992.014	1.519.888
NOK	41.065	30.605
SEK	9.180	0
GBP	764	1.213
	<u>15.949.709</u>	<u>13.786.390</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:

	31.12.2020	31.12.2019
Eignir í íslenskum krónum	75,73%	80,64%
Eignir í erlendum gjaldmiðli	24,27%	19,36%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

6.4 Skipting fjárfestinga eftir matsaðferðum

Fjárfestingar í árslok 2020	Gangvirði	Kostnaðar- verð	Samtals 31.12.2020	Gangvirði 31.12.2020
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	6.171.389	68.025	6.239.414	6.239.693
Skuldabréf	9.452.465	0	9.452.465	9.452.465
Bundnar bankainnstæður	257.830	0	257.830	257.830
	<u>15.881.684</u>	<u>68.025</u>	<u>15.949.709</u>	<u>15.949.988</u>

Fjárfestingar í árslok 2019	Gangvirði	Kostnaðar- verð	Samtals 31.12.2019	Gangvirði 31.12.2019
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	4.834.481	68.025	4.902.506	4.902.230
Skuldabréf	8.590.924	0	8.590.924	8.590.924
Bundnar bankainnstæður	292.960	0	292.960	292.960
	<u>13.718.365</u>	<u>68.025</u>	<u>13.786.390</u>	<u>13.786.114</u>

6.5 Þrepaskipting gangvirðis

Lífeyrissjóður Rangæinga notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjárfestinga eftir matsaðferð:

- þrep: Skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum.
- þrep: Virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint.
- þrep: Virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.
Hér flokkast hlutir og hlutdeildarskírteini í framtakssjóðum sem metnar eru út frá endurskoðuðum ársreikningum og kröfur sem metnar eru út frá væntum innheimtum.

Ársfjórðungslega er flokkunin yfirfarin til að meta hvort eignir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa. Er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

SKÝRINGAR

6.5 Prepaskipting gangvirðis, frh.

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	31.12.2020
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	794.977	4.961.803	414.609	6.171.389
Skuldabréf	8.169.069	992.918	290.478	9.452.465
Bundnar bankainnstæður	257.830	0		257.830
	<u>9.221.876</u>	<u>5.954.721</u>	<u>705.087</u>	<u>15.881.684</u>
				Samtals
	1. þrep	2. þrep	3. þrep	31.12.2019
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	554.020	4.029.051	251.410	4.834.481
Skuldabréf	7.202.059	1.178.069	210.796	8.590.924
Bundnar bankainnstæður	292.960	0	0	292.960
	<u>8.049.039</u>	<u>5.207.120</u>	<u>462.206</u>	<u>13.718.365</u>

Breytingar á eignum í 3. þrepi, færðar á gangvirði

	2020	2019
Staða í ársbyrjun	462.206	391.945
Keypt á árinu	179.914	108.704
Selt á árinu og arðgreiðslur	(16.219)	(44.031)
Afborganir	(10.898)	(13.253)
Flutt á milli þrepa	84.105	0
Hrein gangvirðisbreyting	5.607	16.085
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	372	2.756
Staða í lok árs	<u>705.087</u>	<u>462.206</u>

7. KRÖFUR

7.1 Kröfur

Kröfur á launagreiðendur vegna óinnheimtra iðgjalda í árslok 2020 námu 85,3 milljónum kr. samkvæmt efnahagsreikning. Mat þeirra byggist á framkomnum skilgreinum vegna ársins 2020. Í árslok 2019 námu kröfur á launagreiðendur vegna óinnheimtra iðgjalda 100,3 milljónum kr.

Fyrirframgreiddur kostnaður, áunnar tekjur og aðrar kröfur greinast þannig:

	31.12.2020	31.12.2019
Krafa vegna endurgreiddrar umsýslubóknunar	6.810	6.677
Krafa vegna örorkusamkomulags	13.207	18.517
Ógreiddur arður	25	0
Ógreidd viðskipti í lok árs	5.953	0
	<u>25.995</u>	<u>25.194</u>

8. ÝMSAR EIGNIR

8.1 Varanlegir rekstrarfjármunir

Skrifstofuáhöld, tölvubúnaður og afskriftir greinast þannig:

	Skrifstofu- áhöld	Tölvu- búnaður	Samtals 2020	Samtals 2019
Heildarverð 1.1. 2020.....	1.138	298	1.436	1.436
Heildarverð 31.12. 2020.....	1.138	298	1.436	1.436
Afskrifað áður.....	1.024	268	1.292	1.258
Afskrifað á árinu.....	0	0	0	34
Afskrifað samtals.....	1.024	268	1.292	1.293
Bókfært verð í árslok	<u>114</u>	<u>30</u>	<u>144</u>	<u>144</u>

SKÝRINGAR

9. ÖNNUR MÁL

9.1 Tryggingafræðileg úttekt

Tryggingafræðileg staða samtryggingardeildar sjóðsins er reiknuð í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Útreikningurinn er gerður af tryggingastærðfræðingi sem hefur til þess tilskilda staðfestingu frá Fjármálaeftirlitinu og starfar sjálfstætt utan sjóðsins. Helstu forsendur útreikninga miðast við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Þar kemur m.a. fram að meta skuli dánar- og lífslíkur miðað við nýjustu dánar- og eftirlifendatöflur útgefnar af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga. Í reglugerðinni kemur einnig fram að við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda skuli nota 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysluverðs. Forsendur eru óbreyttar milli ára.

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nam lífeyrisskuldbinding Lífeyrissjóðs Rangæinga 25.483,6 milljónum kr. í árslok 2020 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign sjóðsins í árslok 2020 var 25.594,3 milljónir kr. eða 111,7 milljónum hærri eða sem nemur 0,4%. Breyting á tryggingafræðilegri stöðu greinist þannig:

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar

	31.12.2020	31.12.2019
Eignir:		
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	25.594.303	25.512.730
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	25.512.730	22.675.061
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	81.573	2.837.669
Skuldbindingar:	31.12.2020	31.12.2019
Skuldbindingar í árslok	25.482.583	25.445.405
Skuldbindingar í ársbyrjun	25.445.405	23.081.593
Hækkun skuldbindinga á árinu	37.178	2.363.812
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	44.395	473.857

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar

	2020	2019
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	12.464.077	11.299.079
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	901.619	724.611
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	744.076	825.239
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(355.039)	(324.701)
Hækkun/lækkun vegna nýrra lífslíknataflna	0	88.603
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga	(128.569)	(148.754)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	13.626.164	12.464.077

9.2 Örorubótasamkomulag

Sjóðurinn er aðili að samkomulagi sem Íslenski lífeyrissjóðurinn, Eftirlaunasjóður FÍA, Lífeyrissjóður Rangæinga og Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands gerðu sín á milli í desember 2006 um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða. Krafa sjóðsins vegna þessa er 8.925 þús. kr. í árslok 2020.

	2020	2019
Örorubótasamkomulag vegna 2020 - Áætlað	4.282	
Örorubótasamkomulag vegna 2019 - Raun / Áætlað	8.925	8.937
Örorubótasamkomulag vegna 2018 - Áætlað	0	9.580
	13.207	18.517

SKÝRINGAR

9.3 Eignarhlutur í Framtakssjóði Íslands slhf. (FSÍ)

Eign Lífeyrissjóðs Rangæinga í Framtakssjóði Íslands slhf. er færð á innra virði og er hún metin á 1,0 milljónir kr. í eignasafni sjóðsins. Samkvæmt upplýsingum frá Framtakssjóði Íslands slhf. þá er bókfært virði eignarhluta félagsins um 173 milljónir kr. Jafnframt kemur fram að áætlað gangvirði sömu eignarhluta sé um 220 milljónir kr. Ef tekið er mið af áætluðu gangvirði félagsins má ætla að endurmetin eign Lífeyrissjóðs Rangæinga í Framtakssjóði Íslands slhf. nemi rúmlega 1,3 milljónum kr. í árslok 2020.

Í lok árs 2019 var eign Lífeyrissjóðs Rangæinga í Framtakssjóði Íslands slhf. metin á 16,5 milljónir kr. í eignasafni sjóðsins. Samkvæmt upplýsingum frá Framtakssjóði Íslands slhf. var bókfært virði eignarhluta félagsins um 1,7 milljarðar kr. Jafnframt kom þá fram að áætlað gangvirði sömu eignarhluta hafi verið um 2,8 milljarðar kr. Ef tekið er mið af áætluðu gangvirði félagsins má ætla að endurmetin eign Lífeyrissjóðs Rangæinga í Framtakssjóði Íslands slhf. hafi numið rúmlega 16,2 milljónum kr. í árslok 2019

9.4 Suðurlandsvegur 1-3 hf.

Í árslok 2020 er hlutafé Suðurlandsvegur1-3 hf. alls að nafnverði 591.138.009 kr. og er eignarhlutur Lífeyrissjóðs Rangæinga í félaginu að nafnverði 68.024.526 kr. eða 11,5%. Hlutaféð er óbreytt frá því í árslok 2019.

9.5 Aðrar skuldbindingar

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir ákveðna fjárhæð, sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga í árslok er sem hér greinir:

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Heildarskuldbindingar samkvæmt samningum í árslok	470.289	370.000
Heildarfjárfestingar	(214.925)	(242.985)
Skuldbinding í árslok í íslenskum krónum	<u>255.364</u>	<u>127.015</u>

10. ÁHÆTTUÞÆTTIR Í STARFSEMI OG ÁHÆTTUSTÝRING

10.1 Áhættustýring

Áhætta í starfsemi lífeyrissjóðsins er skilgreind, sem hætta á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði. Áhætta nær til atvika sem lúta að eignum, skuldbindingum og daglegum rekstri sjóðsins. Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er meðal annars að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur stjórn sjóðsins sett fram stefnu um áhættu í starfsemi lífeyrissjóðsins sem hún er reiðubúin að taka í samræmi við markmið og framtíðarsýn sjóðsins. Sjóðurinn hefur jafnframt sett sér áhættustýringarstefnu þar sem fram kemur hvernig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri sjóðsins.

Hér verður greint frá helstu áhættuþáttum sem felast í starfsemi sjóðsins.

10.2 Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hætta á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu. Árlega skal stjórn sjóðsins láta fara fram athugun á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997. Tryggingafræðileg athugun felur í sér samanburð á hreinni eign til greiðslu lífeyris ásamt núvirði framtíðar iðgjalda og núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og framtíðariðgjalda. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós að meiri en 10% munur er á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er sjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Hið sama gildir ef munur helst meiri en 5% samfellt í fimm ár. Áhættan er mæld með álagsprófi þar sem metin eru áhrif ýmissa sviðsmynda á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Sjóðurinn stýrir lífeyrstryggingaráhættu með fjárfestingar- og áhættustýringarstefnu sem settar eru með það markmið að sjóðurinn nái markmiði sínu að geta staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á helstu áhættuþáttum, sem geta haft áhrif á getu sjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar, með skýrslugjöf.

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu	31.12.2020	31.12.2019
Núvirðisvextir í tryggingafræðilegri úttekt lækkaðir um 0,5%	-9,88%	-11,46%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-3,95%	-4,23%
Örorkulíkur auknar um 10%	-0,79%	-1,00%
VNV hækkun ársins aukin um 0,5%	0,32%	0,12%
GVT lækkar um 10%	-1,07%	-0,92%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf lækka um 10%	0,44%	0,22%
Innlend/erlend markaðsskuldabréf lækka um 10%	-3,36%	-3,24%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	-0,51%	-0,49%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	-0,36%	-0,47%

10.3 Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði

Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði er hættan á að eignir mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Slíkt misvægi getur myndast þar sem lífeyrisskuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar en eignir einungis að hluta. Verðbólguáhætta sjóðsins er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar verðbólgu á heildareignir sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um verðtryggðra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafns sjóðsins. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á verðbólguáhættu með skýrslugjöf. Eftirfarandi eru áhrif hækkunar vísitölu neysliverðs á heildareignir sjóðsins.

Álagspróf	31.12.2020	31.12.2019
10% hækkun vísitölu neysliverðs	5,56%	5,82%

10.4 Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafa beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna.

a) Vaxta- og endurfjármögnunaráhætta

Vaxtaáhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögum vaxtaferilsins leiði til lækkunar á virði skuldabréfa og að ekki verði hægt að fjárfesta í skuldabréfum á jafn hárrí ávöxtunarkröfu í frambaldinu. Áhættan er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar hækkunar ávöxtunarkröfu á heildareignir sjóðsins. Stjórn sjóðsins stýrir vaxtaáhættu með því að breyta meðallíftíma skuldabréfasafns sjóðsins – en meðallíftími er mælikvarði á næmni skuldabréfa fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu – og með því að breyta vægi skuldabréfasafnsins af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um meðallíftíma skuldabréfasafns og takmarkanir á vægi eignaflokka, þar með talið skuldabréfa. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á vaxtaáhættu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf	31.12.2020	31.12.2019
100 pt hækkun verðtryggðra vaxta	-5,06%	-5,01%
200 pt hækkun óverðtryggðra vaxta	-0,18%	-0,26%

b) Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna lækkunar á hlutabréfum, þar með talið hlutabréfaeign í gegnum sjóði um sameiginlega fjárfestingu. Áhættan er mæld með álagsprófum sem segja til um áhrif fyrirfram skilgreindrar lækkunar hlutabréfa á heildareignir sjóðsins. Stjórn sjóðsins stýrir hlutabréfaáhættu með því að breyta vægi hlutabréfa af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem takmarkanir eru settar á vægi eignaflokka, þar með talið hlutabréfa og sjóða um sameiginlega fjárfestingu. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á hlutabréfaáhættu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf	31.12.2020	31.12.2019
30% lækkun innlendra hlutabréfa	-3,45%	-3,52%
20% lækkun erlendra hlutabréfa	-3,02%	-2,56%

10.4 Markaðsáhætta, frh.

c) Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla (styrking ISK gagnvart erlendum gjaldmiðlum) rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins mælt í íslenskum krónum. Styrking krónunnar gæti því skapað misvægi á milli eigna og skuldbindinga sjóðsins þar sem lífeyrisskuldbindingar hans eru í íslenskum krónum. Gjalddeyrissáhætta sjóðsins er mæld með eins mánaðar fé í húfi miðað við 99,5% öryggisbil. Mælikvarðinn segir til um hversu mikið getur tapast á einum mánuði vegna gjaldmiðlahreyfinga, þannig að einungis 0,5% líkur eru á að tapið verði meira. Auknar sveiflur í gengi krónunnar hafa neikvæð áhrif á þennan mælikvarða auk þess sem staða sjóðsins í eignum í erlendum gjaldmiðlum hefur áhrif. Sjóðurinn stýrir áhættunni með því að breyta hlutfalli erlendra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram koma takmarkanir á vægi eigna í erlendum gjaldmiðlum. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á gjaldmiðlaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Áhættumælikvarði	31.12.2020	31.12.2019
1 mánn. fé í húfi m.v. 99,5% öryggisbil	-1,42%	-0,92%

10.5 Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili uppfyllir ekki skuldbindingar sínar. Áhættan ræðst bæði af líkum á greiðslufalli og áætluðum endurheimtum ef til greiðslufalls kemur. Mótaðilaáhætta er mæld með því að sundurgreina skuldabréfasafn sjóðsins eftir tegund útgefenda. Sjóðurinn stýrir útlánaáhættu með takmörkunum á vægi skuldabréfa eftir tegund útgefenda ásamt takmörkunum á vægi stakra útgefenda og tengdra aðila af heildareignum sjóðsins, sem tilgreind eru í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á mótaðilaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Tegund skuldabréfaútgefenda	31.12.2020	31.12.2019
Ríki	41,3%	45,0%
Fjármálafyrirtæki	25,9%	30,6%
þar af sértryggð skuldabréf	24,3%	26,1%
Sveitarfélög	6,2%	5,4%
Fyrirtæki	26,6%	19,0%

10.6 Samþjöppunaráhætta

Samþjöppunaráhætta er hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna. Sjóðurinn gætir þess að eignir hans séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.

Tafla 1 inniheldur 10 stærstu mótaðila Lífeyrissjóðs Rangæinga í lok árs 2020 og til samanburðar sýnir Tafla 2 stöðuna í lok árs 2019. Aðilar sem teljast til sömu samstæðu eða tilheyra hópi tengdra viðskiptavina skv. lögum um lífeyrissjóði teljast einn aðili. Flokkað er niður á eignaflokka skv. 36. gr. a. í lífeyrissjóðslögum.

10.6 Samþjöppunaráhætta, frh.

A og B: Ríkisskuldabréf (OECD, evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), fasteignaveðtryggð skuldabréf, skuldabréf sveitarfélaga, innlán viðskiptabanka og sparisjóða, sértryggð skuldabréf skv. lögum þar um.

C og D: Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl útgefin af lánastofnunum og váttryggingafélögum, fyrir utan víkjandi bréf, hlutir í verðbréfasjóðum skv. lögum þar um, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu.

E og F: Hlutabréf félaga, hlutir eða hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu, fasteignir (OECD, evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), afleiður sem draga út áhættu sjóðsins og aðrir fjármálagerningar.

Útgefandi - 31.12.2020	Hlutfall	Eignaflokkur	Eignaflokkur	Eignaflokkur
		A og B	C og D	E og F
ÍL-sjóður	21,6%	21,6%	0,0%	0,0%
Arion banki hf.	9,3%	6,2%	0,7%	2,4%
State Street Global Advisors France 1)	6,9%	0,0%	6,9%	0,0%
Landsbankinn hf.	6,9%	5,3%	1,4%	0,2%
Íslandsbanki hf.	5,8%	5,8%	0,0%	0,0%
Reykjavíkurborg	4,1%	0,7%	3,4%	0,0%
JP Morgan Investment Management Ltd. 1)	3,8%	0,0%	3,8%	0,0%
Reitir fasteignafélag hf.	3,2%	0,0%	2,5%	0,7%
Seðlabanki Íslands	2,7%	2,7%	0,0%	0,0%
PIMCO Funds global Investor 1)	2,2%	0,0%	2,2%	0,0%

Tafla 2 10 stærstu mótaðilar Lífeyrissjóðs Rangæinga í lok árs 2020, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

Útgefandi - 31.12.2019	Hlutfall	Eignaflokkur	Eignaflokkur	Eignaflokkur
		A og B	C og D	E og F
ÍL-sjóður	25,7%	25,7%	0,0%	0,0%
Arion banki hf.	12,4%	9,0%	0,7%	2,7%
Landsbankinn hf.	7,2%	5,5%	1,4%	0,3%
State Street Global Advisors France 1)	6,9%	0,0%	6,9%	0,0%
Íslandsbanki hf.	6,8%	6,6%	0,2%	0,0%
Seðlabanki Íslands	3,1%	3,1%	0,0%	0,0%
Reitir fasteignafélag hf.	2,7%	0,0%	2,0%	0,7%
Reykjavíkurborg	2,3%	0,3%	2,0%	0,0%
JP Morgan Investment Management Ltd. 1)	2,2%	0,0%	2,2%	0,0%
Marel hf.	2,2%	0,0%	0,0%	2,2%

Tafla 1 10 stærstu mótaðilar Lífeyrissjóðs Rangæinga í lok árs 2019, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

1) Erlend sjóðastýringarfyrintæki, sem starfrækja sjóði, sem Lífeyrissjóður Rangæinga fjárfestir í. Í hverjum sjóði eru ótal undirliggjandi eignir.

Mótaðilaáhætta tengd Arion banka, þegar horft er í gegnum verðbréfa- og fjárfestingasjóði, er fyrst og fremst í gegnum innlán, sértryggð skuldabréf og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu, en þar er um að ræða framtakssjóði sem tengjast Arion banka.

10.6 Samþjöppunaráhætta, frh.

Eignaflokkur	31.12.2020	31.12.2019
Innlán	2,9%	4,9%
Sértryggð skuldabréf	3,2%	4,1%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana, að undanskildum víkjandi skuldabréfum	0,7%	0,0%
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, og víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	0,0%	0,7%
Hlutabréf félaga	1,5%	1,7%
Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	1,0%	1,0%
Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0,0%	0,0%
Samtals:	9,3%	12,4%

Tafla 3 Skipting mótaðilaáhhættu Arion banka.

10.7 Lausafjáraáhætta

Lausafjáraáhætta er hættan á að sjóðurinn hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði þegar þær gjaldfalla, t.d. lífeyrisgreiðslur, uppgjör verðbréfavíðskipta, greiðslur vegna reksturs á sjóðnum og flutningar á séreignarsparnaði. Áhættan er mæld með því að flokka eignir sjóðsins eftir seljanleika. Greint er á milli þriggja flokka seljanleika: 1) eignir með viðskiptavakt eða regluleg viðskipti og sjóðir með innlausnarskyldu, 2) aðrar skráðar eignir og 3) óskráðar eignir og sjóðir án innlausnarskyldu. Sjóðurinn stýrir lausafjáraáhhættu með því að greina vænt greiðslufæði og gæta þess að varðveita nægjanlegt fjármagn í auðseljanlegum eignum svo sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á lausafjáraáhhættu með skýrslugjöf.

Seljanleikaflokkun	31.12.2020	31.12.2019
Flokkur 1.....	75,5%	77,5%
Flokkur 2.....	14,4%	13,1%
Flokkur 3.....	10,0%	9,4%

10.8 Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta. Sjóðurinn stýrir rekstraráhhættu með virku innra eftirliti sem er hluti af daglegri starfsemi sjóðsins. Innra eftirlit samanstendur meðal annars af skjalfestum verkferlum, aðskilnaði starfa, ábyrgðum og heimildum starfsmanna ásamt öðrum innri reglum. Sjóðurinn framkvæmir árlega mat þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt, möguleg áhrif þeirra greind og virkni stýringa metin. Í framhaldinu er ákveðið hvort grípa eigi til aðgerða til þess að bæta stýringar áhættuþátta. Meðal þeirra rekstraráhhættuþátta sem litið er til eru eftirfarandi:

- **Starfsmannaáhhætta:** Hætta á að uppsagnir eða veikindi starfsmanna leiði til rekstrarerfiðleika og/eða fjárhagslegs taps.
- **Svikemisáhhætta:** Hætta á að sviksemi starfsmanna rekstraraðila eða utanaðkomandi aðila leiði til fjárhagslegs taps.
- **Orðsporsáhhætta:** Hætta á að hnekkir á orðspori sjóðsins leiði til fjárhagslegs taps.
- **Upplýsingatækníáhhætta og öryggismál:** Áhætta sem getur falist í röngum og/eða ófullnægjandi upplýsingum, tiltækileika upplýsinganna, rangri úrvinnslu þeirra, aðgangsheimildum og öðrum öryggismálum.
- **Lög og reglur:** Hætta á að sjóðurinn starfi ekki í samræmi við lög og reglur, og/eða að lagabreytingar eða túlkun laga leiði til fjárhagslegs taps eða verði sjóðnum íþyngjandi á annan hátt.
- **Skjalaáhhætta:** Hætta á að ófullnægjandi skjalagerð eða skjöl, s.s. samningar um eignastýringu og ráðstöfunar iðgjalda, séu ekki aðgengileg og/eða vistuð á öruggan hátt.
- **Áhætta vegna útvistarar:** Áhætta sem felst í útvistararsamningum, þ.m.t. hagsmunarárekstrum sem skapast geta milli sjóðsins og útvistararaðila.
- **Upplýsingaáhhætta:** Hætta á að upplýsingar sem sjóðurinn lætur frá sér gefi villandi mynd eða leiði til ákvarðanatöku sjóðfélaga á röngum forsendum.
- **Verkferlar og framkvæmd:** Hætta á að mistök starfsmanna, ófullnægjandi verkferlar eða því að verkferlum sé ekki fylgt leiði til fjárhagslegs taps fyrir sjóðinn.
- **Úrskurðaráhhætta lífeyris:** Hætta á að lífeyrisúrskurðir séu ekki samkvæmt samþykktum sem getur leitt til endurkrafna og gefið ranga mynd af stöðu sjóðsins.

KENNITÖLUR

FIMM ÁRA YFIRLIT

	2020	2019	2018	2017	2016
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	0,44%	0,26%	(1,76%)	(2,41%)	(4,13%)
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	1,20%	0,29%	(2,58%)	(7,25%)	(7,97%)

Hrein raunávöxtun

Hrein raunávöxtun.....	7,08%	7,72%	2,56%	5,71%	0,07%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðustu 5 ár *.....	4,59%	4,91%	4,03%	4,05%	3,97%
síðustu 10 ár *.....	4,60%	4,82%	3,83%	2,22%	1,76%

* Ávöxtunartölur hafa ekki verið endurreiknaðar vegna árána 2004-2012

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	25,90%	20,58%	26,19%	26,91%	28,66%
Skráð skuldabréf %.....	56,53%	58,40%	62,39%	61,43%	58,75%
Óskráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	13,21%	14,97%	4,44%	3,13%	3,39%
Óskráð skuldabréf %.....	2,74%	3,93%	4,59%	6,05%	6,55%
Bundnar bankainnstæður.....	1,62%	2,13%	2,39%	2,48%	2,65%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	75,73%	80,64%	86,64%	88,72%	91,66%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	24,27%	19,36%	13,36%	11,28%	8,34%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Fjöldi

Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	11.193	11.163	10.858	10.478	10.153
Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	1.028	1.150	1.077	999	937
Meðalfjöldi lífeyrisþega.....	835	767	731	676	633
Fjöldi lífeyrisþega	985	945	844	779	735

Hlutfallsleg skipting lífeyris:

Ellilífeyrir.....	75,27%	75,81%	72,73%	69,99%	75,95%
Örorkulífeyrir.....	19,61%	19,46%	22,37%	25,32%	20,13%
Makalífeyrir.....	4,32%	3,88%	3,84%	2,97%	2,81%
Barnalífeyrir.....	0,80%	0,85%	1,06%	1,71%	1,11%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

KENNITÖLUR

	2020	2019	2018	2017	2016
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	780	890	812	689	585
Lífeyrir alls.....	(356)	(327)	(303)	(307)	(283)
Hreinar fjárfestingartekjur.....	1.606	1.427	757	883	265
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	(38)	(38)	(39)	(32)	(29)
Hækkun/lækkun á hreinni eign	1.992	1.952	1.228	1.232	538
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	46,1%	36,7%	37,3%	44,6%	48,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	4,9%	4,3%	4,8%	4,7%	5,0%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	10,5%	10,3%	6,0%	7,5%	2,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%

ÓFJÁRHAGSLEGAR UPPLÝSINGAR

Starfsemi

Hlutverk Lífeyrissjóðs Rangæinga er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Starfsemi sjóðsins felst þannig einkum í varðveislu og ávöxtun lífeyrissparnaðar sjóðfélaga með það að markmiði að hámarka lífeyrisgreiðslur þeirra að lokinni starfsævi. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997.

Mannauðsstefna

Rekstur Lífeyrissjóðs Rangæinga er í höndum Arion banka skv. rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann. Samkvæmt honum sinna starfsmenn Arion framkvæmdarstjórn, rekstri og eignastýringu sjóðsins. Sjóðurinn hefur því enga starfsmenn og því er vísað til stefnu og reglna Arion banka, t.d. mannauðs-, jafnlauna- og jafnréttisstefnu, almennra starfsreglna, starfs- og siðareglna fyrir starfsfólki, reglur bankans um gjafir og skemmtanir svo og reglur um verðbréfavíðskipti starfsmanna.

Umhverfi og samfélag

Samfélagsábyrgð skiptir Lífeyrissjóð Rangæinga miklu máli. Sjóðurinn hefur í starfsemi sinni að leiðarljósi hugmyndafræði sem gengur út á að jafnvægi sé á milli fjárhags-, umhverfis og samfélagsþátta og að hugað sé að þessum þáttum við stefnumótun og ákvörðunartöku.

Ein höfuðskylda Lífeyrissjóðs Rangæinga þegar kemur að samfélagsábyrgð lítur að skilgreindu hlutverki sjóðsins um að varðveita og ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum og eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Þetta gerir sjóðurinn með því að sýna ábyrgð í fjárfestingum sínum og leggja áherslu á góða stjórnarhætti. Sjóðurinn setti sér stefnu í ábyrgum fjárfestingum sem og hluthafastefnu á árinu 2018 sem rekstraraðili fylgir eftir. Stefna sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar var uppfærð á árinu 2019 og er að finna á heimasíðu sjóðsins.

Mannréttindi og spilling

Lífeyrissjóður Rangæinga fylgir lögum og reglum sem um starfsemi hans gilda og styður við og virðir mannréttindi í allri sinni starfsemi. Sjóðurinn gerir ríkar kröfur um að samstarfsaðilar sínir virði mannréttindi, rétt til félagsafrelsis, réttindi á vinnumarkaði og bjóða upp á góðan og öruggan aðbúnað á vinnustað. Sjóðurinn hefur sett sér verklagsreglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Til að vinna gegn spillingu og peningabætti hefur stjórn sjóðsins til viðbótar sett sér starfsreglur, samskipta- og siðareglur, verklagsreglur um víðskipti stjórnarmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga. Rekstraraðili sjóðsins hefur einnig sett sér verklagsreglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka sem finna má á heimasíðu Arion banka.

Ábyrgar fjárfestingar og góðir stjórnarhættir

Stefna sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar tekur til umhverfis- og félagsþátta í fjárfestingum sjóðsins. Sjóðurinn horfir til alþjóðlegra meginregla Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð (e. UN Global Compact) í fjárfestingum sínum þar sem stefna félaga, með tilliti til fyrrgreindra viðmiða, er skoðuð. Almenn krafa er á þau félög sem sjóðurinn fjárfestir í að þau fari eftir þeim lögum og reglum sem um starfsemi þeirra gilda á þeim stað sem starfsemin fer fram. Hluthafastefna sjóðsins tekur til stjórnarháttar og snertir á þeim kröfum sem sjóðurinn gerir að jafnaði til þeirra félaga sem hann fjárfestir í. Sjóðurinn yfirfer tillögur sem leggja á fyrir hluthafafundi félaga sem falla undir hluthafastefnu hans og tekur afstöðu og metur hvort þær samrýmast hagsmunum sjóðsins.

Eignastýringaraðili sjóðsins, eignastýring fagfjárfesta hjá Arion banka, hefur þróað aðferðafræði og innleitt verklag ábyrga fjárfestinga í starfshætti sína fyrir hönd sjóðsins þar sem horft er til þriggja grunnþátta sjálfbærni, umhverfis- og félagslegra þátta og stjórnarháttar. Síðustu ár hefur rekstraraðili tekið út og greint ófjárhagslega upplýsingagjöf félaga á aðallista Nasdaq Iceland. Á síðasta ári var tekin sú ákvörðun að kaupa hluta greiningavinnunnar frá fyrirtækinu Reitan til að styrkja enn heildarferlið. Mikilvægur hluti af vinnu rekstraraðila er að fá félögin til að auka og bæta ófjárhagslega upplýsingagjöf sína og hafa fulltrúar rekstraraðila fundað með félögum í því augamiði.

Rekstraraðili sjóðsins hefur verið aðili að UN Global Compact, sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð fyrirtækja, frá árslokum 2016 og skilar árlega framvinduskýrslu til Sameinuðu þjóðanna. Síðla árs 2017 gerðist rekstraraðili sjóðsins aðili að meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI) og í júlí 2019 gerðist rekstraraðili aðili að UNEP FI, United Nations Environment Programme Finance Initiative.

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2021 - ÚTDRÁTTUR

Forsendur fjárfestingarstefnu

Í 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kemur fram að stjórn skuli móta og kunngera fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og ávaxta fé sjóðsins innan þeirra marka sem löggin setja. Fjárfestingarstefnan er sett til lengri tíma en endurskoðuð að minnsta kosti árlega. Lífeyrissjóðir skulu senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert. Fjárfestingarstefnan er birt á heimsíðu sjóðsins. Eignir Lífeyrissjóðs Rangæinga skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum VII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, 8. gr. samþykktu sjóðsins og samkvæmt nánari reglugerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins. Lífeyrissjóður Rangæinga rekur einvörðungu samtryggingadeild, en séreignardeild var sameinuð Lífeyrisauka sem er í rekstri Arion banka hf. um áramótin 2005–2006.

Fjárfestingarstefna Eftirlaunasjóðs FÍA

Skipting verðbréfaeignar Lífeyrissjóðs Rangæinga skal í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu 1. Um nánari skiptingu hlutabréfa og annarra verðbréfa má sjá í töflum 2 og 3. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er, þó að teknu tilliti til hagsmuna sjóðsins.

	FLOKKAR VERÐBRÉFA	STEFNA	VIKMÖRK
A	a. Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	27%	10-100%
	b. Fasteignaveðtryggð skuldabréf	1%	0-10%
B	a. Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	4%	0-15%
	b. Innlán	4%	0-25%
	c. Sértryggð skuldabréf	14%	0-30%
C	a. Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vatr. félaga, undanskilið víkjandi skuldabréf	2%	0-10%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	15%	0-40%
D	a. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, víkjandi skuldabréf lánast. og vatr.félaga	17%	0-30%
	b. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2%	0-15%
E	a. Hlutabréf félaga	3%	0-30%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	11%	0-30%
	c. Fasteignir	0%	0-10%
F	a. Afleiður	0%	0-10%
	b. Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%
	Samtals:	100%	

Tafla 1. Flokkar verðbréfa.

EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
Skráð innlend hlutabréf	6%	0-15%
Óskráð innlend hlutabréf	4%	0-15%
Erlend hlutabréf	15%	0-25%

Tafla 2. Nánari takmarkanir á hlutabréfaáhættu eftir eðli fjárfestinga.

EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vátryggingarfélaga	18%	0-35%
Víkjandi skuldabréf lánastofnana og vátryggingarfélaga	2%	0-40%
Innlán og skuldabréf í erlendum gjaldmiðli (þ.m.t peningamarkaðs- og skuldabréfasjóða)	5%	0-20%
Erlendar eignir	24%	0-45%
Sérhæfðar erlendar fjárfestingar	4%	0-15%

Tafla 3. Aðrar takmarkanir eftir eðli fjárfestinga.

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

Lífeyrissjóður Rangæinga leggur ríka áherslu á góða stjórnarhætti í starfsemi sjóðsins en með góðum stjórnarháttum er stuðlað að góðum og vönduðum vinnubrögðum og tryggt að ákvarðanir séu teknar á faglegum grundvelli. Við móttun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins litið til og haft til hliðsjónar viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja, eftir því sem við getur átt.

Lífeyrissjóður Rangæinga er með starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu og starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrissjóðsins og starfsemi lífeyrissjóða, reglugerða sem settar eru á grundvelli laganna og á grundvelli samþykktu sjóðsins. Í samþykktum kemur fram að sjóðurinn starfar á grundvelli kjarasamnings Alþýðusambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins frá 19. maí 1969 og síðar 12. desember 1995 ásamt síðari breytingum. Auk framangreindra laga og samninga sem mynda rammann um alla starfsemi lífeyrissjóðsins gilda fjölmörg önnur lög, reglugerðir, reglur og önnur stjórnvaldsfyrirmæli um starfsemi lífeyrissjóðsins. Lög, reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli sem varða starfsemi lífeyrissjóðsins er m.a. hægt að nálgast á vef Fjármálaeftirlitsins (FME). Hlutverk sjóðsins er að taka við iðgjöldum sjóðfélaga, ávaxta fjármuni sjóðsins með sem bestum hætti með hliðsjón af fjárfestingarstefnu hans og að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Jafnframt gegnir sjóðurinn mikilvægu samfélagslegu hlutverki. Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með starfsemi sjóðsins í samræmi við ákvæði laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

Í samþykktum sjóðsins kemur fram að ársfundur sjóðsins hafi æðsta vald í málefnum sjóðsins nema annað komi fram í samþykktum sjóðsins. Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans og stjórn skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi. Stjórnarmenn og starfsmenn skulu taka ákvarðanir í samræmi við gildandi lög og reglur og sannfæringu sína með þeim hætti að hagsmuna sjóðfélaga sé sem best gætt og að ákvörðunin styðji við tilgang og starfsemi sjóðsins. Stjórn mótar þannig fjárfestingarstefnu í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila séreignarsparnaðar. Fjárfestingastefna kveður á um markmið um ávöxtun og áhættu heildarsafns, leyfilega eignaflokka, viðmiðunarhlutföll og viktörk eignaflokka og viðmið hvað varðar ávöxtun og áhættu eignaflokka. Helstu viðmið og skorður eru skilgreind og unnið út frá þeim í fjárhagslegri áhættustýringu sjóðsins og skýrslugjöf.

Allir sjóðfélagar eiga rétt til fundarsetu á ársfundi með málfrelsi og tillögurétt. Innan lífeyrissjóðsins starfar fulltrúaráð að jöfnu skipað fulltrúum samtaka launamanna og atvinnurekenda sem að sjóðnum standa. Aðildarsamtök sjóðsins tilnefna fulltrúa sína í fulltrúaráð lífeyrissjóðsins og fara með atkvæði á ársfundi og öðrum fulltrúafundum sjóðsins í umboði aðildarsamtakanna og í samræmi við ákvæði samþykktu lífeyrissjóðsins. Samþykktir sjóðsins auk annarra upplýsinga er varða skipulag s.s. starfsreglur stjórnar og endurskoðunarnefndar, samskipta- og síðareglur, persónuverndarstefna, starfskjarastefna, stefna um ábyrgar fjárfestingar og hluthafastefna hans eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins, www.lifrang.is.

Arion banki annast daglegan rekstur sjóðsins samkvæmt rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins og bankinn gera þar að lútandi. Stjórn hefur sett sér starfsreglur. Í reglum kemur fram að rekstraraðili sjóðsins tilnefni einn af starfsmönnum sínum til að hafa með höndum starf framkvæmdastjóra sjóðsins. Tilnefning framkvæmdastjóra er háð samþykki stjórnar sjóðsins og skal stjórn setja honum starfsreglur. Í starfsreglum framkvæmdastjóra koma fram reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinning og ráðstöfun eigna sjóðsins. Framkvæmdastjóri sjóðsins er Próstur Sigurðsson.

Stjórn sjóðsins hefur skilgreint skipulag innra eftirlits þar sem meginatriði innra eftirlits sjóðsins koma fram, sbr. 8. tl. 29. gr. laga nr. 129/1997. Innri endurskoðun sjóðsins er í höndum Innri endurskoðunar Arion banka hf. og ytri endurskoðandi er Deloitte ehf.

Stjórn hefur sett sjóðnum áhættustefnu og áhættustýringarstefnu í samræmi við lagafyrirmæli, reglugerðir og stefnumótun sjóðsins. Stefnurnar skilgreina áhættuvilja og áhættuþol sjóðsins og byggja á skilgreiningu á áhættustýringu sem felst í því að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Markmið með áhættustefnu og áhættustýringarstefnu er að auka öryggi í rekstri sjóðsins, að stefnurnar og framkvæmd þeirra sé virkur þáttur í starfseminni og við töku ákvarðana. Áhættustjóri sjóðsins ber ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu. Áhættustjóri starfar innan Áhættustýringar Arion banka hf. en er að öðru leyti óháður öðrum starfseiningum er þjónusta sjóðinn. Áhættustjóri sjóðsins hefur milliliðalausan aðgang að stjórn og öfugt. Áhættustjóri tekur saman og gefur út áhættuskýrslur fyrir sjóðinn sem lagðar eru fyrir stjórn ársfjórðungslega. Markmiðið með skýrslunum er að stjórn og þeir sem starfa við rekstur og eignastýringu sjóðsins séu meðvitaðir um áhættu sjóðsins og gefist þannig betri kostur á því að bregðast við ef áhætta fer út fyrir ásættanleg mörk. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á að eigið áhættumat sjóðsins sé framkvæmt. Eigið áhættumat skal framkvæmt árlega og skulu áhættustjóri og framkvæmdastjóri leggja fram tillögu um áhersluatriði hverju sinni. Eigið áhættumat sjóðsins speglast inn í áhættuskýrslur, áhættu- og áhættustýringarstefnu auk fjárfestingarstefnu. Innri endurskoðun kannar og metur hvort starfsemi sjóðsins sé í samræmi við setta áhættustefnu og áhættustýringarstefnu. Endurskoðunarnefnd metur skilvirkni og fyrirkomulag áhættustýringar. Regluleg skýrsluskil eru mikilvægur þáttur í eftirliti með lykileiningum starfsseminnar.

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

Stjórn sjóðsins samanstendur af fjórum stjórnarmönnum auk varamanna. Tveir stjórnarmenn og varamaður þeirra eru skipaðir af Samtökum atvinnulífsins. Tveir stjórnarmenn og varamaður eru kosnir af launþegum á ársfundi sjóðsins. Kjörtímabil stjórnarmanna er tvö ár og skal árlega kjósa helming stjórnarmanna og varamenn þeirra. Aðalmenn í stjórn sjóðsins eru Eydís Þ. Indriðadóttir, Guðrún Elín Pálsdóttir, Heimir Hafsteinsson og Óskar Pálsson. Stjórn skal sjá um að skipulag sjóðsins og starfsemi séu jafnan í góðu horfi og í samræmi við lög og reglur sem gilda um sjóðinn. Hlutverk stjórnar er skilgreint í samþykktum og starfsreglum sem stjórn hefur sett sér og er að auki bundið í lögum.

Stjórn hefur skipað endurskoðunarnefnd og eru nefndarmenn Óskar Pálsson, formaður, Guðmundur Einarsson og Árni Þorgilsson. Stjórn hefur sett nefndinni starfsreglur þar sem kemur m.a. fram að hún eigi að sinna tilteknum verkefnum fyrir stjórn sem snúa að eftirlitshlutverki stjórnarinnar. Helstu verkefni nefndarinnar er að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðun og áhættustýringu, hafa eftirlit með endurskoðun ársreiknings og setja fram tillögu til stjórnar um val á ytri endurskoðendum og koma að ráðningu innri endurskoðanda.

Ársfundur kýs þrjá fulltrúa í nefnd um laun stjórnarmanna en til viðbótar situr í henni stjórnarformaður sjóðsins. Verkefni nefndarinnar er að undirbúa og leggja fram tillögu til ársfundar um laun stjórnar fyrir komandi ár.

HLUTHAFASTEFTA

Gildissvið

Lífeyrissjóður Rangæinga hefur að leiðarljósi við fjárfestingar að hámarka ávöxtun til langs tíma litið að teknu tilliti til áhættu. Sjóðurinn leggur áherslu á siðferðisleg gildi við fjárfestingarákvarðanir sínar og er meðvitaður um þá staðreynd að fjárfestingarákvarðanir hans hafa áhrif á ólíka hagsmunaaðila og samfélagið í heild sinni.

Hluthafastefna sjóðsins á fyrst og fremst við um skráðar innlendar fjárfestingar þar sem sjóðurinn fer með verulegan eignarhlut, þ.e. þar sem sjóðurinn á 5% eða hærra beinan eignarhlut í einstöku félagi, þar sem sjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa félags, eða þar sem eignarhlutur er 1% eða meira af heildareignum lífeyrissjóðsins.

Markmið hluthafastefnu þessarar er að skilgreina þær kröfur sem sjóðurinn gerir að jafnaði til þeirra félaga sem hann fjárfestir í ásamt því að auka gagnsæi sjóðsins sem hluthafi og stuðla að trúverðugri aðkomu lífeyrissjóðsins að viðkomandi félögum.

Rekstur Lífeyrissjóðs Rangæinga er í höndum Arion banka skv. sérstökum rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann og sinna því starfsmenn hans rekstri og eignastýringu sjóðsins.

Samkeppnissjónarmið

Lífeyrissjóður Rangæinga leggur áherslu á að félög sem sjóðurinn á eignarhluti í eigi að jafnaði í virkri samkeppni á viðkomandi markaði. Sjóðurinn gerir sér grein fyrir að eignarhald á verulegum hlutum í félögum á sama markaði kallar á sérstaka aðgæslu af hálfu sjóðsins.

Sjóðurinn styður ekki framboð sama stjórnarmanns til stjórnarsetu í stjórn tveggja félaga á sama markaði. Til viðbótar koma fram frekari kröfur hér fyrir neðan er varða stjórnarkjör og samskipti við stjórn og og stjórnendur þeirra félaga sem falla undir stefnu þessa.

Hluthafafundir

Lífeyrissjóðurinn yfirfer tillögur sem leggja á fyrir hluthafafundi félaga sem falla undir stefnu þessa, tekur afstöðu til þeirra og metur hvort þær samrýmast hagsmunum lífeyrissjóðsins. Almennt munu tillögur stjórnar vera studdar að því gefnu að þær teljist vera til hagsbóta fyrir viðkomandi félag og í samræmi við stefnu þessa.

Framkvæmdastjóri lífeyrissjóðsins fer með atkvæði sjóðsins á hluthafafundum félaga sem falla undir stefnu þessa nema stjórn sjóðsins ákveði annað. Framkvæmdastjóri hefur heimild til að veita öðrum aðila umboð til að fara með atkvæðisrétt sjóðsins og gefur honum jafnframt upplýsingar um hvernig fara eigi með atkvæði sjóðsins á hluthafafundi.

Sjóðurinn mun gera aðgengilegar upplýsingar um hvernig sjóðurinn greiddi atkvæði á hluthafafundum þeirra félaga sem falla undir stefnu þessa og eru skráð á hlutabréfamarkaði.

Val og kröfur til stjórnarmanna

Ákveði Lífeyrissjóður Rangæinga að leggja fram tillögu um stjórnarmenn fyrir hluthafafund þar sem kosning stjórnar fer fram, mun stjórn sjóðsins taka ákvörðun um hvaða einstaklinga sjóðurinn styðji til stjórnarsetu í viðkomandi félagi. Slíkt val byggir á faglegu ferli þar sem horft er m.a. til þekkingar og reynslu einstaklinga ásamt samsetningu stjórnar hjá viðkomandi félagi.

Stjórnarmenn Lífeyrissjóðs Rangæinga og starfsmenn rekstraraðila sem þjónusta sjóðinn taka að jafnaði ekki sæti í stjórnnum félaga í umboði lífeyrissjóðsins.

Lífeyrissjóðurinn gerir kröfu um að stjórnarmenn í félögum sem falla undir stefnu þessa starfi í samræmi við góða stjórnarhætti, séu sjálfstæðir í störfum sínum og hafa ætíð hagsmuni viðkomandi félags að leiðarljósi.

Lífeyrissjóðurinn leggur áherslu á að stjórn félaga sem falla undir stefnu þessa starfi í samræmi við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja og gæti að því að jafnvægi sé á milli langtímahagsmuna félagsins og að hámarka virði þess.

HLUTHAFASTEYNA

Samskipti við stjórnarmenn og stjórnendur

Lífeyrissjóður Rangæinga leggur áherslu á sjálfstæði stjórnarmanna sé virt sem og þagnar- og trúnaðarskylda sem á þeim hvílir.

Ef lífeyrissjóðurinn þarf að eiga samskipti við stjórn og/eða stjórnendur félags skal það gert í samræmi við verklagsreglur viðkomandi félags. Gæta þarf að slík samskipti séu í samræmi við ákvæði samkeppnislaga og reglur um meðferð innherjaupplýsinga.

Telji sjóðurinn ástæðu til að gera athugasemdir við verklag félags sem fellur undir stefnu þessa mun hann koma ábendingum þar um á framfæri þess efnis. Sé ekki brugðist við slíkum ábendingum kann sjóðurinn að gera grein fyrir afstöðu sinni á hluthafafundi eða með öðrum hætti.

Starfskjör

Við ákvörðun um starfskjör starfsmanna og stjórnarmanna þeirra félaga sem falla undir stefnu þessa á að gæta hófs og líta m.a. til stærðar og umfangs félagsins svo og þeirra starfskjara sem ætla má að bjóðist almennt á þeim markaði sem viðkomandi félag starfar á.

Sjóðurinn gerir þá kröfu að starfskjarastefna félaga uppfylli kröfur hlutafélagalaga og taki mið af leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja.

STEFNA UM ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt gildandi lögum og samþykktum. Sjóðurinn hefur það að markmiði að hámarka ávöxtun á eignum sjóðfélaga til lengri tíma litið að teknu tilliti til áhættu og hámarka þannig lífeyrisréttindi þeirra að lokinni starfsævi. Sjóðurinn leggur áherslu á málefni umhverfis-, félags- og stjórnarháttanna við fjárfestingaákvörðanir sínar og er meðvitaður um þá staðreynd að þær ákvörðanir hafa áhrif á ólíka hagaðila og samfélagið í heild.

Með ábyrgum fjárfestingum er átt við fjárfestingar sem auk þess að taka tillit til áhættu og ávöxtunar taka tillit til umhverfis-, félags- og stjórnarháttanna. Stefna þessi markar stefnu Lífeyrissjóðs Rangæinga um siðferðileg viðmið í fjárfestingum sem lífeyrissjóðum ber að setja sér samkvæmt 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Varðandi gildissvið stefnu þessarar og stefnu sjóðsins í stjórnarháttum vísast til hluthafastefnu sjóðsins.

Gildissvið

Stefna Lífeyrissjóðs Rangæinga um ábyrgar fjárfestingar nær til allra fjárfestinga sjóðsins, en áherslurnar eru fyrst og fremst á innlendar fjárfestingar sjóðsins í skráðum félögum þar sem hann fer með 5% eða hærra beinan eignarhlut í einstöku félagi, þar sem sjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa félags eða þar sem eignarhlutur er 1% eða hærra af heildareignum lífeyrissjóðsins.

Viðmið

Almennt horfir Lífeyrissjóður Rangæinga til lengri tíma í fjárfestingum sínum. Það er í samræmi við langtímaskuldbindingar sjóðsins sem fara saman við langtímasjónarmið um ábyrga og sjálfbæra viðskiptahætti í félögum sem hann fjárfestir í. Stefna þessa hefur sjóðurinn til hliðsjónar við einstakar fjárfestingarákvörðanir, eftirfylgni þeirra og við mótun fjárfestingarstefnu sína.

Almennt gerir sjóðurinn kröfu um að félög sem sjóðurinn fjárfestir í fari eftir þeim lögum og reglum sem um starfsemi þeirra gilda á þeim stað sem starfsemin fer fram. Einnig horfir sjóðurinn til alþjóðlegra meginreglna Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð, betur þekkt sem UN Global Compact, í fjárfestingum sínum.

Aðferðir og framkvæmd

Við mat á fjárfestingum sem falla undir stefnu þessa fylgir sjóðurinn eftir stefnunni með því að kanna stefnu félaga með tilliti til fyrirtilgreindra viðmiða.

Almennt eru erlendar fjárfestingar sjóðsins í verðbréfasjóðum frekar en einstökum erlendum félögum. Við mat á rekstraraðila sjóða gerir sjóðurinn kröfu um að stefna þeirra í ábyrgum fjárfestingum sé könnuð og niðurstöðurnar lagðar til grundvallar heildarmats við fjárfestingarákvörðun, þannig þarf stefna rekstraraðila um stefnu í ábyrgum fjárfestingum ekki að vera skilyrði fyrir fjárfestingu heldur hluti af heildarmati hennar.

Komi í ljós að félag sem fellur undir stefnu þessa verði uppvíst að fráviki á grundvelli fyrirtilgreindra viðmiða mun sjóðurinn beita sér fyrir því að félagið ráðist í viðeigandi úrbætur. Bregðist félagið ekki við umleitunum sjóðsins kann það að leiða til sölu sjóðsins á eignum í umræddu félagi. Við slíka ákvörðun er þó ávallt gætt yrtustu varfærni þar sem heildarhagsmunir sjóðsins og sjóðfélaga eru hafðir að leiðarljósi.

STARFSKJARASTEFNA

1. Gildissvið og markmið

1.1 Starfskjarastefna Lífeyrissjóðs Rangæinga (LR) tekur mið af samþykktum sjóðsins sem og þeim meginreglum sem liggja til grundvallar 79. gr. a. laga nr. 2/1995 um hlutafélag. Starfskjarastefnan tekur til starfskjara stjórnarmanna og ef við á framkvæmdastjóra, lykilstarfsmanna og annarra starfsmanna sjóðsins.

1.2 Markmið með starfskjarastefnu þessari er að styðja við góða stjórnarhætti í rekstri sjóðsins. Starfskjarastefnunni er ætlað að treysta langtímahagsmunum sjóðfélaga, starfsmanna og annarra hagsmunaaðila með skipulegum og gagnsæjum hætti. Það er stefna sjóðsins að bjóða stjórnarmönnum og ef við á framkvæmdastjóra, lykilstarfsmönnum og öðrum starfsmönnum sjóðsins samkeppnishæf kjör og starfsumhverfi á við það sem býðst í hliðstæðum störfum hér á landi þannig að starfskjör séu hvetjandi, styðji við rekstrar- og þjónustumarkmið sjóðsins og að eðlilegt samræmi sé í launasetningu sjóðsins.

1.3 Gæta skal að viðurkenndum jafnréttis- og jafnlaunasjónarmiðum við ákvörðun launa og starfskjara.

2. Starfskjör stjórnarmanna

2.1 Ársfundur sjóðsins skal skipa starfskjaranefnd sem leggur fram tillögu um laun stjórnar fyrir ársfund. Í tillögum sínum skal nefndin miða við að laun stjórnarmanna endurspegli ábyrgð, sérþekkingu, reynslu og þann tíma sem verja þarf til stjórnarstarfa. Nefndin skal kynna stjórn sjóðsins tillögur sínar eigi síðar en tveimur vikum fyrir ársfund.

2.2 Starfskjaranefndin skal skipuð fjórum mönnum og situr formaður stjórnar sjóðsins hverju sinni í nefndinni. Einn nefndarmaður skjal kosinn af fulltrúum launafólks og einn af hálfu fulltrúa atvinnurekenda. Sá þriðji skal kosinn til skiptis af fulltrúum launafólks og fulltrúum atvinnurekenda. Fulltrúar þess hóps sem ekki skipar stjórnarformann næstkomandi kjörtímabil kys þriðja fulltrúann hverju sinni.

2.3 LR greiðir ferða- og dvalarkostnað vegna starfa stjórnarmanna í þágu sjóðsins.

3. Starfskjör framkvæmdastjóra ef starfandi af hálfu LR

3.1 Í samræmi við samþykktir og starfsreglur stjórnar sjóðsins skulu laun og önnur starfskjör koma fram í skriflegum ráðningarsamningi framkvæmdastjóra. Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra og veitir honum lausn en stjórn sjóðsins getur falið formanni stjórnar að annast samninga við framkvæmdastjóra um laun og starfskjör samanber starfsreglur stjórnar.

3.2 Föst laun og aðrar greiðslur skulu vera sambærileg við það sem gerist í starfsumhverfi framkvæmdastjóra sjóðsins og í samræmi við umsvif, ábyrgð og árangur í starfi. Í ráðningarsamningi skulu koma fram greiðslur í lífeyrissjóð, orlof, hlunnindi og ákvæði um uppsagnarfrest.

3.3 Miða skal við að ekki komi til frekari greiðslna við starfslok en fram koma í ráðningarsamningi.

4. Starfskjör lykilstarfsmanna ef um slíka er að ræða af hálfu LR

4.1 Framkvæmdastjóri sér um daglegan rekstur sjóðsins og ráðningu starfsmanna samkvæmt samþykktum sjóðsins.

4.2 Við ráðningu lykilstarfsmanna skal framkvæmdastjóri hafa samráð við formann og varaformann stjórnar sjóðsins.

4.3 Við ákvörðun starfskjara lykilstarfsmanna skal gætt sömu sjónarmiða og koma fram í gr. 1.2. Ef um frávík er að ræða skal það borið undir formann og varaformann stjórnar sjóðsins.

5. Starfskjör annarra starfsmanna ef um slíka er að ræða af hálfu LR

5.1 Framkvæmdastjóri sér um daglegan rekstur sjóðsins og ráðningu starfsmanna samkvæmt samþykktum sjóðsins.

5.2 Við ákvörðun starfskjara starfsmanna skal gætt sömu sjónarmiða og koma fram í gr. 1.2. Ef um frávík er að ræða skal það borið undir formann og varaformann stjórnar sjóðsins.

STARFSKJARASTEFNA

6. Skaðleysi stjórnar og starfsmanna

6.1 Sjóðurinn skal tryggja að á hverjum tíma sé í gildi starfsábyrgðartrygging fyrir stjórnarmenn, framkvæmdastjóra og aðra lykilstarfsmenn sjóðsins, bæði starfandi og fyrrverandi, vegna starfa þeirra í þágu sjóðsins. Sjóðurinn skal tryggja að þeim sé haldið skaðlausum af kröfum sem á þá kunna að verða gerðar eða á þá kunna að falla vegna starfa þeirra fyrir sjóðinn að svo miklu leyti sem slík krafa er ekki til komin fyrir saknæma háttsemi hlutaðeigandi sem metin er sem ásetningur eða stórfellt gáleysi.

6.2 Sjóðurinn greiðir iðgjald starfsábyrgðartryggingar og eðlilegan kostnað af málsvörn gagnvart kröfum eða rannsóknum af ofangreindum toga með fyrirvara um rétt til endurkröfu, komi síðar í ljós að viðkomandi hafi í umræddu tilviki af ásetningi eða stórfelldu gáleysi brotið gegn trúnaðarskyldum sínum við sjóðinn eða ákvæðum laga í starfi sínu fyrir hann.

7. Upplýsingagjöf

7.1 Ársreikningur sjóðsins skal tiltaka starfskjör stjórnarmanna og ef um er að ræða framkvæmdastjóra og þeirra lykilstarfsmanna sem falla undir ákvæði reglugerðar um ársreikninga lífeyrissjóða á hverjum tíma.

7.2 Starfskjarastefnan skal birt í ársskýrslu og á heimasíðu Lífeyrissjóðs Rangæinga.

8. Samþykkt starfskjarastefnu

8.1 Starfskjarastefnan skal samþykkt á ársfundi sjóðsins með eða án breytinga.

8.2 Ef vikið er frá starfskjarastefnunni í veigamiklum atriðum skal stjórn sjóðsins færa slík frávik til bókar í fundargerðarbók ásamt rökstuðningi. Gera skal grein fyrir slíkum frávikum á næsta ársfundi sjóðsins.

Undirritunarsíða

Óskar Pálsson

Eydís Þorbjörg Indriðadóttir

Heimir Hafsteinsson

Guðrún Elín Pálsdóttir

Þróstur Sigurðsson

Pálína Árnadóttir

Jóhann Óskar Haraldsson